

Keuzemodules

Macht en macht maken

Iedereen heeft te maken met macht. Iedere relatie kent een machtscomponent. Ook in ons werk kunnen we daar niet omheen. Er zijn machten van buitenaf die de wijk beïnvloeden, bewoners en organisaties oefenen onderling ook macht uit. Hoe verhoud je je daar als opbouwwerker toe? En hoe kunnen bewoners macht maken door zichzelf te organiseren? Denk aan dorpscoöperaties en bewonersbedrijven.

Profilering

Wat is dat: samenlevingsopbouw en opbouwwerk? Waar sta je voor en hoe maak je zichtbaar wat je doet? Profilering van je vak is meer dan een goed verhaal en een gelikte marketingcampagne. Profilering begint bij het ontwikkelen van een eigen identiteit, die je vervolgens ook kan uitdragen. In deze module ontwikkel je een eigen werkwijze en strategie om jezelf te profileren naar bewoners en je team. Daarnaast besteden we aandacht aan het profileren van de eigen organisatie naar haar doelgroepen, medewerkers, opdrachtgevers en samenwerkingspartners.

Gemeenschapsdemocratie

Wat verlangen verschillende beleidsterreinen van gemeenschappen? Professionals hebben allemaal de mond vol van preventie en de beweging naar de voorkant. Er wordt steeds meer verwacht van de gemeenschap. Maar wat willen gemeenschappen eigenlijk zelf? Hoe ziet de democratie van een gemeenschap er eigenlijk uit? En op welke manier is het opbouwwerk daar mee bezig? In deze module zoeken we de antwoorden op deze vragen.

Sociale stijging en waarde creatie

Als bewoners elkaars kwaliteiten benutten wordt er waarde gecreëerd. De lamme helpt de blinde. Maar worden die bewoners daar nou beter van? Of wordt de waarde die zij scheppen ergens anders afgeroomd, bijvoorbeeld bij de lagere kosten van de overheid, de zorgverzekeraars of woningcorporaties? Wat weten we over sociale stijging, over het ontsnappen aan armoede. Wat is er over van het oude ideaal van emancipatie en van de verheffing van het volk?

Zie ook dossiers:

<https://www.socialevraagstukken.nl/vraagstukken/overige/sociale-stijging/>

<https://sociologiemagazine.nl/artikel/de-complexiteit-van-sociale-stijging-en-daling>

Presentiebenadering

Je kunt alleen maar werken met gemeenschappen als je ook contact kunt maken en het leven kan delen met elkaar. Dat hoort dus ook bij je professionaliteit. De presentiebenadering draait om dit contact en om het deelgenoot zijn van het leven van een gemeenschap. Daar horen ook vragen bij: wat is daar professioneel aan, wat onderscheidt een goede van een minder goede presentiebeoefenaar? Hoe kan een opdrachtgever nog goed beoordelen waar hij zijn geld aan uitgeeft?

Verantwoording en resultaatmeting

Samenlevingsopbouw draagt bij aan de kwaliteit van sociaal functioneren van mensen in de samenleving. Dat zijn complexe processen waarbij niet in één oogopslag zichtbaar is wat het resultaat is van een activiteit of een project. Er zijn zoveel externe factoren van invloed op je uiteindelijke resultaat waardoor het moeilijk te herleiden is welk resultaat voortkomt uit jouw interventies en activiteiten. In deze module gaan we in op dit probleem, maar besteden we ook aandacht aan het zichtbaar maken van resultaten van samenlevingsopbouw in termen van toegevoegde waarde en sociale impact aan processen in de samenleving. Tellen is dan niet voldoende. Het gaat ook om het vertellen van ervaringen en beleving. En is dat het eindstation of kun je nog stappen verderzetten in het zichtbaar maken van resultaten?

Positionering

Als opbouwwerker werk je in een complexe omgeving. Je hebt met bewoners te maken, overheden, organisaties en natuurlijk je collega's. Al die partijen hebben hun eigen belangen. Hoe houd je jezelf overeind in dit krachtenveld? Waar sta je eigenlijk als opbouwwerker? En hoe neem je de gewenste positie in? Dan is er ook nog de vraag welke rol een opbouwwerker naar het team toe moet spelen. Genoeg om te bespreken dus!

Wet en regelgeving

De *right to challenge* geeft bewoners de kans om taken van de overheid over te nemen, bijvoorbeeld het groenonderhoud in de wijk. Is dat een goed idee? Kunnen ze dat wel? En wat betekent dit voor de verhouding tussen burger en overheid? We bespreken leerzame voorbeelden.

De omgevingswet gaat in 2021 in. En die gaat over alles in de fysieke ruimte. Participatie is één van de hoofddoelen in de wet. Een kerntaak van opbouwwerk. We herinneren ons ook de WMO, die oorspronkelijk ook een participatiewet was. Hoe houden we deze mooie ambitie overeind? We gaan samen verkennen hoe dat er uit kan zien. Ook gaan we kijken wat de voor- en nadelen voor bewonersinitiatieven en organisaties kunnen zijn. We gaan live oefenen: wat als die wet er al zou zijn? Hoe kunnen we hem tot leven brengen?

Storytelling

Waarom raakt Bruce Springsteen zoveel mensen in het hart? Waarom is Netflix zo populair en zitten we huilend op de bank bij het kijken van Bambi? Precies! Omdat mensen dol zijn op verhalen. Om te lezen of om te bekijken ze in de vorm van series. Waarom is dat relevant voor het opbouwwerk? Omdat verhalen een onmisbaar ingrediënt zijn voor gemeenschapsvorming. Daarnaast helpen verhalen ons ook bij het verantwoorden van ons werk. Wil je weten hoe jij verhalen kan inzetten in jouw praktijk? Meld je dan aan voor deze module.

Vervolg ABCD

Deze module is het vervolg op de kennismakingstraining met ABCD en de praktijkoefening in *asset mapping*. We duiken in de kracht en macht van een gemeenschap om zichzelf te ontwikkelen en eigen oplossingen te bouwen. Waarbij ook de relatie met instituties aan de orde komt. Het accent in deze module komt te liggen op de rol van de opbouwwerker in dit soort buurtprocessen, waarbij je wel moet loslaten én ook vooral moet ingrijpen. De module eindigt met een communityspel, omdat leren en werken aan een gemeenschap vooral gedijt als het leuk is.

Groepsdynamica

Voor opbouwwerkers is werken met groepen dagelijkse kost. Soms bestaat zo'n groep uit vrijwilligers in een wijkcentrum of uit bewoners met een goed idee. Of wat dacht je van dat ene wijkoverleg met de politie en woningbouwcorporaties. Werken met groepen verloopt in patronen. Die patronen zijn voorspelbaarder dan je denkt. Hoe zit het ook weer met groepsfasen, groepsnormen en groepsbeïnvloeding? En hoe verhoud jij je tot groepen, welke rol neem je in? Volg deze module om je kennis over groepsdynamica weer helemaal bij te spijkeren.

Coachende stijl

Opbouwwerk heeft veel kenmerken van coaching. Daarom in deze module de kans om je (verder) te bekwamen in je eigen coachende stijl. Er komen vragen aan de orde zoals: wat is coaching, en hoe is het een andere werkwijze dan adviseren of begeleiden? Hoe kun je coaching inzetten in je werkpraktijk en hoe verloopt een individueel coaching gesprek?

Reflecteren

Reflecteren is in een normatieve professie zoals het opbouwwerk van groot belang. Snap je hoe je zelf in elkaar zit en kun je je eigen handelen bespreekbaar maken? In deze module wordt geoefend met een aantal intervisiemethoden. Daarnaast komen ook de drie veel voorkomende dilemma's in de beroepspraktijk van een opbouwwerker aan de orde.

Netwerkstrategie

Bij complexe vraagstukken zijn meerdere partijen nodig om je doelen te bereiken. Met netwerkstrategie breng je in kaart welke partijen je allemaal nodig hebt. Bondgenoten die meewerken, instanties die je mee moet krijgen, tegenstribbelaars die je moet overtuigen, financiers die je bereid moet krijgen er geld in te steken. En denk ook aan actieve buurtbewoners mobiliseren, criticasters en kat-uit-de-boomkijkers meekrijgen. Deze module geeft je de juiste instrumenten om hiermee aan de slag te gaan.

Inclusief werken

Inclusief werken blijkt erg ingewikkeld en soms onmogelijk binnen de huidige wet- en regelgeving. Het is voor professionals dan ook erg moeilijk om buiten de traditionele aanpak en bestaande kaders te stappen. Inclusief werken vraagt een andere *mindset* en verantwoordingskader van professioneel handelen dan diagnostisch werken. Als je bedenkt dat elke keuze voor inclusie ergens anders mensen uitsluit, dan blijft de vraag over welke uitsluiting we normatief aanvaardbaar vinden en hoe die normatieve kaders ons handelen beïnvloeden. In deze module is dus genoeg om over na te denken!